

ලංකා රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය

පැන හා පිළිතුරු

1. ලංකා රාජ්‍ය ජාලයේ වියදම කොපමණද?
පළමු අදියර සඳහා වියදම ඩොලර් මිලියන 15කි. එය ක්‍රියාත්මක කිරීම 2006 ඔක්තෝම්බර් අරඹා 2007 දෙසැම්බර් වලදී අවසන් කරන ලදී. එහි නඩත්තු හා වගකීම් වසර 3ක කාලය 2010 ජූනි මස අවසන් වේ. දෙවන අදියර සඳහා වියදම ඩොලර් මිලියන 6.5කි. එය 2009 ජූනි 2011 කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක වේ.
2. මෙම ණය ආපසු ගෙවන්නේ කොපමණ කාලයකින්ද?
මෙම ණය ආපසු ගෙවීම වසර 30කින් වන අතර මේ සඳහා සහන කාලය වසර 10කි.
3. මෙම ණය සඳහා පොලිය කීයද?
පොලී අනුපාතය 2%කි.
4. මේ වගේ ලොකු මුදලක් වියදම් කරලා මේ වගේ ජාලයක් හදන්නේ මොකටද? මේ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල දකින්න පුළුවන් කවදා ද?
2004 වසරේදී රාජ්‍ය අංශයේ තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතය ගැන කෙරුණු සමීක්ෂණයේදී හෙළි වූ මූලික කරුණක් නම්, ඉ-රාජ්‍ය කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය පරිගණක, අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා හා දැනුම රාජ්‍ය අංශය තුළ නැති බව. මේ මූලික අවශ්‍යතා සැපිරීමටත්, රාජ්‍ය ආයතනයන්හි ඇති තොරතුරු ඉතාමත් විශ්වාසනීය සහ සුරක්ෂිත ලෙස ආයතන අතර හුවමාරු කර ගැනීමටත් කේන්ද්‍රීය කළමනාකරණයකින් යුතු සේවාවක් රාජ්‍ය ආයතන සඳහා සැපයීමටත් නම් මේ වියදම් සහිත ව්‍යාපෘතිය ඇරඹුවේ. එමෙන්ම අන්තර්ජාලය හරහා පුරවැසි සේවා ලබා දීමේදී ඉතාමත් කාර්යක්ෂම හා ඉක්මන් සේවාවක් ලබා දීමත් මේ ව්‍යාපෘතියේ අරමුණක්. මේ වගේ ව්‍යාපෘතිවලට කියන්නේ සක්‍රීයකාරක නැත්නම් තොරතුරු තාක්ෂණ මාර්ග ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘති කියලා. මේ වගේ ව්‍යාපෘතියකින් සෘජුවම එක් වරම ප්‍රතිඵල දෙන්නේ නැහැ. මේ ව්‍යාපෘතියෙන් දුන්න සම්පත් දැනුම භාවිතා කරලා ක්‍රියාත්මක කරන අනෙකුත් ව්‍යාපෘති නම් මේ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල වෙන්නේ.
5. ඇයි මේ කොන්ත්‍රාත්තුව කොරියන් සමාගමක් වන සැම්සුන්ට දුන්නේ?
ද්වි-පාර්ශ්වික ණය ආධාරය ලබා දෙන අවස්ථාවේදී කොරියානු රජය විසින් පැනවූ කොන්දේසියක් අනුව මේ සඳහා ටෙන්ඩර් කැඳවිය හැක්කේ කොරියන් සමාගම්වලින් පමණයි. ලංකා රාජ්‍ය ජාලය සඳහා කොරියානු සමාගම් 3ක් ටෙන්ඩර් ඉදිරිපත් කරන ලද අතර ඉන් වඩාත්ම උචිත ටෙන්ඩර් යෝජනාව ලෙස කොරියානු සැම්සුන් ආයතනය ඉදිරිපත් කළ ටෙන්ඩරය තෝරා ගන්නා ලදී.
6. මේකට ශ්‍රී ලංකා සමාගම් උප කොන්ත්‍රාත්වරු විදියට ඉන්නවද?
මෙම ලංකා රාජ්‍ය ජාලය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා සමාගම් 5ක් උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන් ලෙස කටයුතු කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගම, මෙට්‍රොපොලිටන් ආයතනය, මිලේනියම් ටෙක්නොලොජීස් ආයතනය, කෝබියන් සමාගම සහ පවර්නෙට් ආයතනය.
7. නියෝජිතයන්ගේ හිටපු සභාපති තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුවේ සභාපති බවත් මෙය නීති විරෝධී බවකුත් කියනවා නේද?
ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව විසින් මෙම පත්වීම් කර ඇති අතර එහි පිටපතක් මේ සමග අමුණා ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියේ බරපතල කම තේරුම් ගත් කැබිනට් මණ්ඩලය එහි සියලු පැති ගැන අවබෝධයක් හා අත්දැකීම් ඇති කෙනෙකු වන මහාචාර්ය ඩී. කේ. සමරනායක ජාතික ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතයන්ගේ යෝජනාවක් අනුව මෙහි තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවේ සභාපති ලෙස පත් කලා.

8. මේකට සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතන මොනවද?

- ජනාධිපති කාර්යාලය
- අගමැති කාර්යාලය
- කැබිනට් අමාත්‍යාංශ - 46
- දෙපාර්තමේන්තු - 60
- රාජ්‍ය සංස්ථා/මණ්ඩල/ආයතන - 22
- දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල - 13
- ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල - 177
- පළාත් ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාල - 5

9. ඇයි පිළිගත් වෙළඳ නාමයකින් යුතු පරිගණක දුන්නේ නැත්තේ?

ප්‍රසම්පාදන රෙගුලාසි අනුව අනුව පිළිගත් වෙළඳ නාමයක් සහිත පරිගණක ඉල්ලීමට බැහැ. ඉල්ලා සිටිය හැක්කේ අවශ්‍ය තාක්ෂණික පරිච්ඡර පමණයි. මේ අනුව අප ඉල්ලා සිටි පිරිච්ඡර හා ගැලපෙන පරිගණක ලැබුණා. අවශ්‍ය පිරිච්ඡර ගැලපේ නම් පරිගණක අබලන් හෝ ක්‍රියා විරහිත වුවහොත් නව පරිගණක දීම හෝ එය පැය 24ක් තුළ අලුත්වැඩියා කොට දේ නම් තම යෝජනාව අපේ අඛණ්ඩ පරිගණක භාවිතා කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සඳහා ගැලපෙනවා. අපේ මූලික අවශ්‍යතාවය ඒකනේ.

10. තව මොනවද රාජ්‍ය ආයතනවලට මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් දුන්නේ?

පරිගණකවලට අමතරව මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් සියළුම ආයතන සඳහා පරිගණක ජාලයක් නිර්මාණය කළා. සියළුම පරිගණක මෙම ජාලය හා සම්බන්ධ කොට එම ජාලය තුළින් නොමිලයේ අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා, ඉ-මේල් සම්බන්ධතා හා අන්තර්ජාල භාවිතා කරමින් නොමිලයේ සම්බන්ධ කෙරෙන දුරකතන සන්නිවේදන පහසුකම් ද ලබා දී ඇත. එමෙන් ම හඳුනාගත් ආයතන සඳහා මුර පවුරු, ප්‍රකාශ තන්තු කේබල සම්බන්ධතා හා ජාලකරණ කටයුතු සඳහා ද අවශ්‍ය අමතර උපකරණ ලබා දුන්නා. ඒ වගේම සියළුම නිලධාරීන්ට පරිගණක භාවිතය සඳහා අවශ්‍ය මූලික පුහුණුව හා අන්තර්ජාතික පරිගණක මෙහෙයුම් සහතික මට්ටමට අවශ්‍ය පුහුණුව ලබා දුන්නා.

11. මේ අවශ්‍යතා සඳහා සංකීර්ණ ජාලයක් අවශ්‍යයි නේද?

ඔව්. මෙම ජාලයේ මධ්‍යය (hub) සඳහා සංකීර්ණ ජාල සංකල්ප හා තාක්ෂණ යොදා ගෙන තියෙනවා. අඛණ්ඩ සේවයක්, ප්‍රවේශන හැකියාවක් (accessibility) ලබා දීම සඳහා අතිරික්තතාවයක් (redundancy) ඇති කිරීමට සියළුම ක්‍රියාකාරී කොටස් (active components) දෙක බැගින් තබා තියෙනවා.

12. මේ ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතනවල නිලධාරීන් පුහුණු කළේ නැද්ද?

රාජ්‍ය ආයතන 325ක පරිගණක ලබාදුන් නිලධාරීන් 2850 සඳහා පැය 22ක මූලික පුහුණුවක් ලබා දී ඇත. එමෙන්ම සෑම ආයතනයකම හඳුනාගත් පරිගණක පද්ධති පරිපාලක සඳහා පැය 80 පුහුණුවක් ලබා දී ඇත.

13. පරිගණක කැඩුනම කොහොමද ඒවා හදන්නේ?

මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් උපකාරක සේවයක් ඇති කොට ඇති අතර ලංකා රාජ්‍ය ජාලය මගින් ලබා දී ඇති උපකරණයක දෝෂයන් ඇත්නම් එම උපකරණ ඉතාමත් කෙටි කාලයකදී යථා තත්වයට පත්කිරීම සඳහා මෙම උපකාරක සේවය මගින් පහසුකම් සැලසේ. පරිගණක හෝ වෙනත් උපකරණයක් බිඳ වැටීමක් සිදු වුවහොත් ඒවා යථා තත්වයට පත් කිරීමට නිශ්චිත කාලයක් දීලා තියෙනවා. ඒ කාලය තුළ හැදෑරේ නැත්නම් දඩයකට සැමිසුන් ආයතනය යටතේ වෙනවා. ඒකට කියන්නේ සේවා මට්ටම් ගිවිසුම් කියලා.

14. රාජ්‍ය ආයතන සම්බන්ධ කිරීම හැර වෙනත් සේවා මෙම ව්‍යාපෘතියේ සිදු වෙනවාද?

- මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ජාල මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවා ඇති අතර එමගින් ලංකා රාජ්‍ය ජාලය හා සම්බන්ධිත ආයතන සඳහා ජාලකරණ විනාස කිරීම් කටයුතු හා උපදෙස්

ලබා දෙන අතර රාජ්‍ය අංශය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේ වැඩසටහනෙහි ඇති අනෙකුත් ව්‍යාපෘතීන් හි ජාලකරණ හා වින්‍යාස කටයුතු සඳහා ද මෙම මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය මගින් සේවා සපයනු ලැබේ.

- එමෙන්ම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් දත්ත මධ්‍යස්ථානයක් (Data Centre) පිහිටුවන ලදී. මෙහි ලංකා රාජ්‍ය ජාල පද්ධතිය කලමණාකරන කිරීමට අවශ්‍ය සියළුම සර්වර් ස්ථාපිත කර ඇති (ඉමේල් සර්වර්, වෙබ් සර්වර්, දත්ත පිටපත්) අතර මෙම දත්ත මධ්‍යස්ථානය මගින් රාජ්‍ය අංශ ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේ වැඩසටහනට සම්බන්ධ අනෙකුත් ව්‍යාපෘතීන්හි සර්වර් ද ස්ථාපිත කොට ඇත. (උදා- ඉ-විශ්‍රාම වැටුප්, ඉ-ජනගහන ලේඛන, , රාජ්‍ය වෙබ් අඩවි සංග්‍රහක, ලංකා ද්වාරය, ඉ-මොටර් රථ ආදායම් බලපත්‍ර)

15. මේ සඳහා කොපමණ සේවක මණ්ඩලයක් ඉන්නවද?

උපකාරක මධ්‍යස්ථානය සඳහා 5 දෙනෙක්ද ජාල මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය සඳහා 6 දෙනෙක්ද මෙහි සේවය කරනවා.

16. කුමන ආකාරයේ අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාද රාජ්‍ය ආයතනවලට දීල තියෙන්නේ?

අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සඳහාම කැපවූ (dedicated lines) දත්ත සම්බන්ධතා සෑම ආයතනයකටම දීල තියෙනවා. මේ සඳහා මූලිකවම තඹ කම්බි යොදා ගන්නා අතර ඇතැම් අවස්ථාවලදී ගුවන්විදුලි තරංග ද යොදා ගන්නවා. (සමහර ආයතනවල කාර්යාල එකම භූමියේ ගොඩනැගිලි කීපයක ඇති අවස්ථාවල ඒ ගොඩනැගිලි යා කිරීමට ප්‍රකාශ තන්තු රැහැන් භාවිතා කළා)

රාජ්‍ය ආයතනවලට අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා වශයෙන් 1 Mbps සම්බන්ධතා 10ක් ද 512 kbps සම්බන්ධතා 250ක්ද 128 kbps සම්බන්ධතා 80ක් ද මේ සඳහා දී තියෙනවා.

17. මෙහි ප්‍රයෝජන ගැන ලංකා රාජ්‍ය ජාලය භාවිතා කරන රජයේ නිලධාරීවරු තෘප්තිමත්ද?

රාජ්‍ය ජාලයේ දෙවන පියවර ඇරඹීමට පෙර නියෝජිතයන්ගේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ නියෝග මත පළමු වන අදියරේදී කෙරුණු කටයුතු පිළිබඳව විගණන පරීක්ෂණයක් පැවැත්වූවා. එය පැවැත්වූයේ අර්නස්ට් ඇන්ඩ් යන්ග් ආයතනය විසින්.

මෙයට අමතරව මේ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු සහ තවත් නිලධාරීන්ගෙන් විමසිය, ඔවුන් මේ සම්බන්ධයෙන් දක්වනු ලබන පහත දැක්වෙනවා.

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල නිලධාරීන් 4 දෙනාගේ ප්‍රකාශ

මාතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් ඩබ්.කේ.කේ. අතුකෝරළ මහත්මිය : ලංකා රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය මගින් අප දිසා ලේකම් කාර්යාලය ඇතුළු දිස්ත්‍රික්කයේ සියළුම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල වලට පරිගණක පහසුකම් ලැබී තිබෙනවා. එමෙන්ම නිලධාරීන් භයසීයකට පමණ පරිගණක පුහුණුව ලබා දී තිබෙනවා. මෙම ව්‍යාපෘතිය සිදු කිරීමට පෙර ලිපි හුවමාරු කටයුතු සිදුකලේ සාමාන්‍ය තැපෑලෙන්. තමුත් දැන් අපි ඉ-මේල් භාවිතා කරනවා. VoIP දුරකථන පහසුකම් නිසා දුරකථන වියදම් අඩුවී තිබෙනවා. සමස්තයක් වශයෙන් ගත්විට ලංකා රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය නිසා අපගේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහල ගොස් තිබෙනවා. ජනතාවට එලදායි සේවාවක් ලබා දීමට අපට හැකිවී තිබෙනවා.

රිදීමාලියද්ද ප්‍රාදේශීය ලේකම් වන්ද්‍රාණ ද සිල්වා මහත්මිය : අප ප්‍රදේශයේ පහසුකම් ඉතා පහල මට්ටමක පවතින්නේ. එසේම ජනතාවගේ ආදායම් තත්වයත් ප්‍රමාණවත් නැහැ. එවැනි වටපිටාවක ලංකා රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය නිසා ජනතාවට විශාල සේවයක් කිරීමට හැකිවී තිබෙනවා. මීට පෙර අපි ලිපි ලේඛන හුවමාරු කරගත්තේ තැපෑලෙන්. දැන් එම කටයුතු අපි කරන්නේ ඉ-මේල් හරහායි.

කටාන ප්‍රදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ගණකාධිකාරී ඩී.ඩී.එස්. රුද්‍රිගු මහතා : රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය නිසා VoIP දුරකථන පහසුකම් අපට ලැබී තිබෙනවා. එමගින් දුරකථන වියදම් බෙහෙවින් පහත දමා ගැනීමට හැකිවී තිබෙනවා. එසේම අන්තර්ජාල පහසුකම් මෙන්ම ඉ-මේල් පහසුකම් ද ලැබී තිබෙන නිසා අපේ රාජකාරී කටයුතු පහසු වී තිබෙනවා. අපේ ඇතැම් රාජකාරී කටයුතු ආරක්ෂාකාරීව සහ රහස්‍ය ලෙස සිදු කිරීමට සිදුවන අවස්ථා තිබෙනවා. ඒ සඳහාත් මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් පහසුකම් ලැබී තිබෙනවා.

නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයේ ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී ඩී.එල්.ඒ. චිචේනායක මහතා : ලංකා රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර ආයතන අතර මනා සම්බන්ධතාවයක් තිබුණේ නැහැ. තවත් ආයතනයකින් තොරතුරු දැන ගැනීමට අවශ්‍ය වූ විටකදී අපට ඒ ආයතන වෙත යන්න සිදුවුණා. එහිදී නිරපරාදේ කාලය, මිල මුදල් සහ ශ්‍රමය වැය කිරීමට සිදුවුණා. නමුත් මෙම රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය නිසා එවැනි ගැටළු රැසකට විසඳුම් ලැබී තිබෙනවා.

බඩල් කුඹුර ප්‍රදේශීය ලේකම් අනුර හේවාකුමාර මහතා : මෙම ව්‍යාපෘතිය සමග අපට අන්තර්ජාල පහසුකම් ලැබී තිබෙන නිසා දිවයිනේ සෙසු ප්‍රදේශීය ලේකම් කාර්යාල සමග තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමට හැකිවී තිබෙනවා. අපට අරමුණ තමයි ජනතාව අපේක්ෂා කරන සේවාවන් ඔවුන්ගේ නිවෙස් වල සිටම ලබා ගැනීමට හැකි තත්වයක් උදා කිරීම.

ගලගෙදර ප්‍රදේශීය ලේකම් එම්.සී.කේ.එස්. සූරියම්පොල මහත්මිය : මෙම ලංකා රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වීමත් සමගම, අපේ අභ්‍යන්තර මෙන්ම බාහිර කාර්යාලීය කටයුතු බෙහෙවින් පහසුවී තිබෙනවා. අපේ කාර්යාලීය ගොඩනැගිලි පිහිටා තිබෙන්නේ එකිනෙකට තරමක් දුරින්. නමුත් මෙම ව්‍යාපෘතිය නිසා ඒ සෑම අංශයක් සමගම පහසුවෙන් සම්බන්ධ වීමට හැකිවී තිබෙනවා. එසේම ජාතික සවිය, මග නැගුම වගේ ජාතික මට්ටමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන මෙවැනි වකවානුවක නිතරම පාහේ ඒ වෙනුවෙන් සාකච්ඡා, සම්මන්ත්‍රණ අප පවත්වනවා. ඒ සඳහා ලංකා රාජ්‍ය ජාල ව්‍යාපෘතිය අනාගත අත්වැලක්.

බස්නාහිර පළාතේ මෝටර් රථ ප්‍රවාහන කොමසාරිස්, ඒ.කේ.ආර්. අලවත්ත මහතා: අපේ ආයතනයට පරිගණක සහ 512 kbps අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවයක් සහ අමතර උපකරණත් මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් ලබුණා. අපේ ආයතනය බස්නාහිර පළාතේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල 40ක් හරහා වාහන ආදායම් බලපත්‍ර නිකුත් කරනවා. ඒ වගේම අපි දැන් අන්තර්ජාලය හරහාත් වාහන ආදායම් බලපත්‍ර නිකුත් කරනවා. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල 40 සමග සම්බන්ධව අන්තර්ජාලය සමග නොයෙකුත් ආයතන සමග සම්බන්ධ වී ආදායම් බලපත්‍රය අන්තර්ජාලය මගින්ම දෙන්නන් අපි යොදා ගන්නේ ලංකා රාජ්‍ය ජාලය. ඊට හේතුව සියළුම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල ලංකා රාජ්‍ය ජාලයට සම්බන්ධ වී තිබීම. මේ මගින් උපරිම තොරතුරු ආරක්ෂාව සැපයීමත්, විශේෂයෙන් ම ලංකා රාජ්‍ය ජාලය මගින් ක්‍රියාත්මක කරපු අංකිත අත්සන් ව්‍යාපෘතිය (digital signatures) මගින් නිකුත් කෙරෙන අංකිත සහතික (digital certificates) අපේ තොරතුරු පද්ධතිය හා සම්බන්ධ වන සියලු ආයතනවලට ස්ථාපනය කරල තිබෙන නිසා අපේ තොරතුරු සඳහා උපරිම ආරක්ෂාව ලංකා රාජ්‍ය ජාලයෙන් සැලසෙනවා. ලංකා රාජ්‍ය ජාලය නොවන්නට අපේ ඉලෙක්ට්‍රොනික ආදායම් බලපත්‍ර ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සිහිනයක් පමණක් වෙන්න තිබුණා.

පිළිතුරු දුන්නේ;

1. වසන්ත දේශප්‍රිය මහතා, අධ්‍යක්ෂ (රාජ්‍ය අංශය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේ වැඩසටහන), ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය
2. සුරංග ජයසූරිය මහතා, ව්‍යාපෘති කළමනාකරු (ලංකා රාජ්‍ය ජාලය), ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය